

REGULAMENT
privind supravegherea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare

Publicat în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.138 (10313) art.222 din 25.03.2026

Aprobat
prin Hotărârea Comitetului executiv
al Băncii Naționale a Moldovei
nr.69 din 19 martie 2026

Secțiunea 1
PREVEDERI GENERALE

1. Regulamentul privind supravegherea Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (în continuare – Regulament) stabilește normele de efectuare a supravegherii și monitorizării, de organizare și efectuare a procedurii de control aplicate Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (în continuare – Depozitarul central unic) de către Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM), normele cu privire la adresarea recomandărilor, emiterea prescripțiilor și aplicarea sancțiunilor față de acesta în condițiile art. 23, 26 și 41 din Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare (în continuare – Legea nr. 234/2016).

2. Termenii și expresiile utilizate în prezentul Regulament au semnificațiile prevăzute în Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare – Legea nr. 548/1995), Legea nr. 234/2016 și Legea nr. 183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare (în continuare – Legea nr. 183/2016).

3. BNM supraveghează Depozitarul central unic în vederea verificării conformității cu prevederile Legii nr. 234/2016 și a actelor normative emise în vederea executării acesteia, Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare – Legea nr. 1134/1997) și ale Legii nr. 183/2016, precum și în vederea verificării modului de aplicare a politicilor de identificare, gestionare, monitorizare și raportare a riscurilor la care este sau ar putea fi expus Depozitarul central unic.

4. În cadrul procesului de supraveghere, inclusiv în cadrul procedurilor de control, notificarea actelor cu caracter individual/înscrișurilor are loc prin mijloace electronice de comunicație, precum conturi de poștă electronică oficiale și/sau Sisteme informatice ale BNM.

5. În cazul în care actul cu caracter individual/înscrișul nu poate fi notificat prin mijloace electronice de comunicație, notificarea se efectuează aplicând, după caz, una din formele de notificare prevăzute la art. 11² alin. (1) lit. a) - d) din Legea nr. 548/1995.

6. În cazul în care formele de notificare aplicabile potrivit pct. 4 și 5 nu promit succes, inclusiv în cazul în care destinatarul nu este disponibil/nu poate fi contactat, se aplică prevederile art. 11² alin. (10) din Legea nr. 548/1995.

7. Actul cu caracter individual/înscrisul se consideră notificat în condițiile prevăzute de art. 11² alin. (1) lit. a), alin. (3), (4), (8) – (10) din Legea nr. 548/1995, în funcție de forma de notificare aplicată.

Secțiunea 2

EFFECTUAREA MONITORIZĂRII

8. În sensul exercitării atribuției de monitorizare de către BNM în conformitate cu prevederile art. 23 din Legea nr. 234/2016, Depozitarul central unic va transmite către BNM, pe adresa de poștă electronică supraveghere.dcu@bnm.md:

8.1. trimestrial, în termen de cel mult 20 zile lucrătoare după finalizarea trimestrului, următoarele documente și informații la situația din ultima zi a trimestrului finalizat:

8.1.1. situațiile financiare pentru trimestrul precedent;

8.1.2. informația cu privire la numărul și tipurile de participanți, emitenți și conturile deschise acestora;

8.1.3. numărul, tipul și cantitatea de valori mobiliare deținute și/sau procesate de către Depozitarul central unic;

8.1.4. raportul privind performanța sistemului de decontare a valorilor mobiliare, inclusiv o evaluare a disponibilității sistemului;

8.1.5. rezumatul tipurilor de intervenții manuale efectuate de către Depozitarul central unic;

8.1.6. informația privind identificarea operațiunilor și a participanților critici ai Depozitarului central unic, orice modificări aduse planului său de redresare și planului de continuitate a activității, scenariile și rezultatele testelor de stres, pragurile de alertă și instrumentele de recuperare ale Depozitarului central unic;

8.1.7. informația privind numărul, tipul și amploarea problemelor de reconciliere stabilite de către Depozitarul central unic, atât la nivel intern, cât în raport cu participanții, piețele reglementate sau sistemele multilaterale de tranzacționare;

8.2. anual, până la data de 30 aprilie, următoarele informații și documente, cu referire la perioada de gestiune precedentă (perioada 01.01.-31.12. a anului precedent):

8.2.1. raportul de activitate al Depozitarului central unic care să cuprindă, cel puțin, următoarele:

8.2.1.1. informația privind controalele interne, auditele efectuate de către Depozitarul central unic, cazurile de identificare a conflictelor de interese și modul în care au fost gestionate;

8.2.1.2. cadrul de gestionare a riscurilor cu referire la politica de gestionare a riscurilor, analiza de impact a activității, limitele de toleranță la risc, procedurile și măsurile de tratare a riscurilor, registrul riscurilor;

8.2.1.3. entitatea către care au fost externalizate activitățile sau serviciile Depozitarului central unic sau entitățile de infrastructură ale pieței de capital cu care este conectat;

8.2.1.4. informația cu privire la plângerile recepționate de către Depozitarul central unic;

8.2.1.5. informațiile cu privire la procesele civile, administrative sau orice alte proceduri judiciare sau extrajudiciare în care este implicat Depozitarul central unic;

8.2.2. situațiile financiare auditate ale Depozitarului central unic;

8.2.3. scenariile și rezultatele testelor de stres de continuitate a activității sau a exercițiilor similare efectuate;

8.2.4. raportul cu privire la orice modificări operaționale care afectează activitățile sau conexiunile Depozitarului central unic;

8.2.5. strategia generală de activitate a Depozitarului central unic pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la ultima examinare, evaluare și aprobare de către Depozitarul central unic și un plan de afaceri detaliat pentru serviciile prestate de către Depozitarul central unic pentru o perioadă de cel puțin un an după ultima examinare și evaluare de către Depozitarul central unic;

8.2.6. informații privind acordurile (contractele) încheiate de către Depozitarul central unic, strategiile, procesele și sistemele informaționale implementate de acesta;

8.3. raportul privind incidentele operaționale ce au afectat buna prestare a oricăror servicii de bază, măsurile luate pentru soluționarea acestora, precum și rezultatele acestora, se prezintă BNM conform cerințelor prevăzute la pct. 209.1 din Regulamentul nr.289/2024 privind monitorizarea infrastructurilor pieței financiare, schemelor, aranjamentelor și a instrumentelor de plată.

Secțiunea 3

DESFĂȘURAREA CONTROLULUI

9. În exercitarea atribuțiilor de control al Depozitarului central unic în conformitate cu prevederile art.23 alin.(2) din Legea nr.234/2016, BNM poate efectua controale:

9.1. în funcție de scopul controlului:

9.1.1. control complex – Depozitarul central unic este supus integral verificării în limita atribuțiilor BNM;

9.1.2. control tematic – Depozitarul central unic este supus verificării pe un anumit domeniu sau domenii de activitate și/sau este verificată înlăturarea încălcărilor pentru care au fost prescrise măsuri de remediere și/sau aplicate sancțiuni de către BNM, urmare a controlului efectuat anterior;

9.2. în funcție de modul de desfășurare:

9.2.1.control planificat – este efectuat în baza unui plan de control aprobat de BNM;

9.2.2.control inopinat – nu este prevăzută în planul de control al BNM, poate fi inițiat ca reacție la un eveniment sau incident ce poate afecta activitățile de importanță materială a Depozitarului central unic.

10. Planul de control al BNM cu privire la Depozitarul central unic este elaborat ținând cont de încălcările depistate în cadrul controalelor precedente, măsurile întreprinse de către acesta în vederea încetării și/sau lichidării încălcărilor constatate anterior, riscurile la care este/ poate fi expus și sesizările parvenite în adresa BNM.

11. Depozitarul central unic este supus controlului cel puțin o dată la 3 ani.

12. Pentru efectuarea controlului, BNM emite decizia privind efectuarea controlului, în conformitate cu prevederile art. 75¹ alin. (3) din Legea nr. 548/1995. Decizia privind efectuarea controlului poate fi emisă de către guvernator, prim - viceguvernator, viceguvernatori, conducătorul subdiviziunii din cadrul BNM cu competențe de supraveghere a Depozitarului central unic.

13. Decizia privind efectuarea controlului conține, cel puțin, denumirea entității supuse controlului, tipul controlului, inspectorii desemnați să efectueze controlul (în continuare - inspectori), perioada supusă controlului, data inițierii controlului, funcția, numele, prenumele și semnătura persoanei care a emis decizia.

14. Decizia privind efectuarea controlului se notifică Depozitarului central unic în conformitate cu prevederile pct. 4 - 7.

15. BNM, concomitent cu decizia privind efectuarea controlului, notifică lista informațiilor/documentelor necesare a fi prezentate la data începerii controlului, de către Depozitarul central unic. Pe parcursul desfășurării controlului, BNM poate solicita suplimentar informații/documente necesare a fi prezentate de către Depozitarul central unic, perioadă în care, termenul în care trebuie finalizată procedura de control se suspendă potrivit art. 11 alin. (3⁸) din Legea nr. 548/1995.

16. În cazul controlului inopinat, decizia privind efectuarea controlului și lista cu informațiile/documentele necesare a fi prezentate de către Depozitarul central unic se notifică acestuia la data începerii controlului.

17. Decizia privind efectuarea controlului poate fi modificată prin emiterea unei decizii de către persoanele indicate la pct. 12, cu notificarea entității supuse controlului.

18. În cadrul controlului, BNM poate desfășura inspecții pe teren în conformitate cu prevederile 75¹ alin. (4) din Legea nr. 548/1995 și ale prezentului Regulament.

19. Inspecția pe teren poate fi desfășurată în temeiul deciziei privind efectuarea controlului, emisă în conformitate cu prevederile pct. 12-17, dacă aceasta prevede desfășurarea inspecției pe teren și datele cu privire la inspecția pe teren, sau în

temeiul deciziei BNM care conține cel puțin informația prevăzută de art. 75¹ alin. (4) din Legea nr. 548/1995.

20. În cadrul controlului pot fi organizate întrevederi pe chestiuni legate de control, cu prezență fizică sau prin mijloace electronice de comunicație, între inspectori și organele de conducere și control, membrii acestora, acționarii, angajații Depozitarului central unic, cu participarea, la necesitate, și a altor persoane.

21. Persoanele indicate la pct. 20, sunt obligate să colaboreze cu inspectorii, inclusiv:

21.1. să răspundă în termen la solicitările formulate de către inspectori și să coopereze cu bună-credință;

21.2. să furnizeze inspectorilor informațiile, documentele și explicațiile solicitate, după caz, în formă electronică, pe suport de hârtie, în caz de furnizare a copiilor sau extraselor de pe documentele solicitate, să confirme corespunderea cu originalul/veridicitatea acestora prin semnătură;

21.3. să asigure, în cazul efectuării inspecției pe teren, accesul inspectorilor în incinta și încăperile Depozitarului central unic în timpul programului de muncă;

21.4. să ofere inspectorilor posibilitatea de a utiliza/accesa datele din sistemele informatice ale Depozitarului central unic în conformitate cu scopul controlului, oferindu-le acces de vizualizare pentru toate sistemele informatice, bazele de date, instrumentele IT, fișierele electronice și datele necesare utilizate în acest scop.

22. În sensul facilitării colaborării în cadrul controlului la data inițierii controlului organul de conducere/ membrul organului de conducere al Depozitarului central unic determină și comunică inspectorilor persoanele de contact responsabile din partea Depozitarului central unic pentru organizarea interacțiunii cu inspectorii pe fiecare din domeniile supuse controlului.

23. Inspectorii au dreptul:

23.1. la acces fizic în incinta și în încăperile Depozitarului central unic, în caz de necesitate, însoțiți de angajați ai Depozitarului central unic;

23.2. să solicite și să obțină toate informațiile și documentele necesare realizării controlului (în formă electronică, pe suport de hârtie, originale sau copii, extrase din ele, confirmate prin semnătură), inclusiv actele de constituire, regulamentele și alte acte interne, rapoartele și dările de seamă, actele interne întocmite ca rezultat al operațiunilor efectuate, actele de evidență contabilă, actele de afaceri cu caracter extern și intern (contracte, certificate, procese-verbale, cereri, note informative), informațiile și documentele referitoare la participanții săi și entitățile către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic;

23.3. să solicite și să obțină explicații scrise de la persoanele menționate la pct.20, participanții săi și entitățile către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic;

23.4. să utilizeze pentru atestarea faptelor constatate mijloace tehnice (audio, video, foto), să utilizeze mijloace tehnice ce aparțin BNM sau acordate de către

Depozitarul central unic, inclusiv calculatoare, alte dispozitive, purtători electronici de informație, tehnica de multiplicare, scanere, telefoane, să introducă în încăperile Depozitarului central unic și să scoată din ele mijloacele tehnice ce aparțin BNM;

23.5. să obțină acces la resursele sistemelor informatice, bazele electronice de date și mijloacele tehnice utilizate de Depozitarul central unic în scopul desfășurării activității și să solicite demonstrarea, explicarea modului de funcționare a acestor sisteme;

23.6. să examineze conturile, registrele, înregistrările și alte documente, în formă scrisă sau electronică, pentru a verifica respectarea de către Depozitarul central unic a cadrului normativ;

23.7. să contacteze auditorii externi ai Depozitarului central unic, să intervieveze orice altă persoană, cu consimțământul acesteia, în scopul stabilirii faptelor (evenimentelor) și circumstanțelor necesare în legătură cu controlul, inclusiv în scopul confirmării datelor conținute în documentele și informațiile obținute de la Depozitarul central unic.

24. Depozitarul central unic are următoarele drepturi:

24.1. să fie informat despre începerea controlului;

24.2. să prezinte în timpul desfășurării controlului explicații și comentarii asupra domeniilor supuse verificării;

24.3. să-i fie notificate rezultatele controlului și deciziile BNM emise pe marginea acestora;

24.4. să prezinte obiecții și explicații cu privire la actul preliminar cu privire la rezultatele controlului;

24.5. să-i fie notificate faptele și circumstanțele relevante pentru decizia defavorabilă ce urmează a fi emisă pe marginea rezultatelor controlului și să prezinte opinia sa în acest sens (audiere în scris).

25. Persoanele menționate la pct. 20 nu au dreptul să efectueze controlul personal al inspectorilor, al mijloacelor tehnice, inclusiv telefoanelor, purtătorilor electronici de informație, aflate în posesia lor, să ridice aceste mijloace sau să împiedice inspectorii în posibilitatea de a utiliza aceste mijloace la efectuarea controlului.

26. În cazul efectuării inspecției pe teren, documentele și informațiile solicitate de inspectorii se prezintă în modul și termenele stabilite de aceștia.

27. Ca urmare a desfășurării procedurii de control, inclusiv în cazul împiedicării exercitării atribuției de supraveghere și control, se întocmește actul privind rezultatele controlului în conformitate cu prevederile art. 75¹ alin. (7) din Legea nr. 548/1995 și prevederile Secțiunii 4.

28. Procedura de control se finalizează în termenul prevăzut de art. 75¹ alin. (11) sau alin. (13) din Legea nr. 548/1995, după caz.

Secțiunea 4

ÎNTOCMIREA ACTULUI PRIVIND REZULTATELE CONTROLULUI

29. Actul privind rezultatele controlului, inclusiv actul preliminar, conține cel puțin următoarea informație: data și numărul deciziei privind efectuarea controlului; perioada activității supusă controlului; data începerii controlului; informația privind rezultatele controlului; numele, prenumele și semnăturile inspectorilor BNM care au efectuat controlul.

30. Rezultatele controlului reflectă (fără a se limita la acestea) aspectele supuse verificării; concluziile generale (aprecierea situației generale în baza încălcărilor constatate); aspectele constatate (atât cele care constituie încălcări în sensul Legii nr. 234/2016 și actelor normative emise în aplicarea acestora, Legii nr. 1134/1997, Legii nr. 183/2016, cât și cele care nu reprezintă încălcări, dar care au sau pot avea impact asupra activității Depozitarul central unic), expuse în baza:

30.1. analizei informațiilor, documentelor, explicațiilor primite în cadrul controlului, inclusiv celor obținute de către BNM de la autoritățile publice și alte persoane, în contextul realizării atribuției de supraveghere;

30.2. faptelor și circumstanțelor, inclusiv a inacțiunilor ce se referă, după caz, la Depozitarul central unic, organele de conducere, membrii organelor de conducere, persoanele care dețin funcții de răspundere, acționarii acestuia.

31. În conformitate cu prevederile pct. 4 – 7, actul preliminar privind rezultatele controlului se notifică Depozitarului central unic supus controlului.

32. Depozitarul central unic, în termen de 5 zile lucrătoare de la data notificării actului preliminar privind rezultatele controlului, poate prezenta în formă scrisă, în conformitate cu prevederile art.11³ din Legea nr. 548/1995, dacă este cazul, obiecții și/sau explicații pe marginea acestuia, cu anexarea documentelor relevante în acest sens.

33. Ca urmare a examinării obiecțiilor și/sau explicațiilor prezentate pe marginea actului preliminar privind rezultatele controlului de către Depozitarul central unic sau în lipsa prezentării acestora, la expirarea termenului menționat la pct. 32, BNM întocmește actul privind rezultatele controlului și se notifică Depozitarului central unic și/sau, după caz, persoanelor vizate în act, în conformitate cu prevederile pct. 4 - 7.

34. În cazul în care au fost prezentate obiecții și/sau explicații pe marginea actului preliminar privind rezultatele controlului, concomitent cu notificarea actului privind rezultatele controlului, BNM va notifica Depozitarul central unic și/sau, după caz, persoanele vizate în act, privind acceptarea/neacceptarea obiecțiilor/explicațiilor prezentate.

35. În cazul în care, în baza rezultatelor controlului, urmează să fie emisă o decizie defavorabilă pentru Depozitarul central unic și/sau după caz, pentru persoanele vizate în act, concomitent cu notificarea actului privind rezultatele

controlului, acestora li se propune în vederea audierii, să-și prezinte opinia în formă scrisă, în adresa BNM, în termen de 10 zile lucrătoare de la data notificării. Opinia scrisă se prezintă în conformitate cu prevederilor art.11³ din Legea nr. 548/1995. În acest sens se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 11 alin. (3⁴)–(3⁷) din Legea nr. 548/1995.

Secțiunea 5

APLICAREA SANCTIUNILOR, PRESCRIPTIILOR ȘI RECOMANDĂRILOR

36. Sanctiunile și/sau prescriptiile față de Depozitarul central unic și/sau față de persoanele vizate în actul privind rezultatele controlului, precum și solicitarea de întrerupere a oricăror conexiuni stabilite cu un alt depozitar central, se aplică/se emit în cazurile de încălcare a prevederilor Legii nr. 234/2016 și/sau ale actelor normative emise pentru punerea în aplicare a respectivei legi, și/sau a Legii nr. 1134/1997, Legii nr. 183/2016, în conformitate cu prevederile Legii nr. 234/2016 și ale art. 75 și art. 75² din Legea nr. 548/1995.

37. Decizia privind aplicarea sanctiunilor și/sau a emiterea prescriptiilor se ia de către Comitetul executiv al BNM, în baza examinării rezultatelor controlului și a opiniei Depozitarului central unic și/sau a persoanelor vizate în actul privind rezultatele controlului, dacă aceasta a fost prezentată în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (3⁴)–(3⁷) din Legea nr. 548/1995.

38. La aplicarea sanctiunilor prevăzute la art. 26 alin. (2) din Legea nr. 234/2016, BNM va lua în considerare toate circumstanțele relevante, inclusiv cele reglementate de art.26 alin. (3) din Legea nr. 234/2016 și art. 75² alin. (5) din Legea nr. 548/1995.

39. Decizia privind aplicarea sanctiunii și/sau emiterea prescriptiilor se notifică Depozitarului central unic și/sau, după caz, persoanelor vizate în decizie, în conformitate cu prevederile pct. 4 - 7.

40. Informația privind sanctiunile aplicate se publică pe pagina web oficială a BNM în conformitate cu prevederile art. 75³ din Legea nr. 548/1995.

41. BNM este în drept să adreseze recomandări Depozitarului central unic, participanților sau entității către care au fost externalizate activitățile și serviciile Depozitarului central unic, în scopul de a solicita respectarea prevederilor legale, în conformitate cu art.26 alin.(1) din Legea nr.234/2016.

42. BNM este în drept să solicite Depozitarului central unic, întreprinderea acțiunilor sau a măsurilor necesare pentru redresarea situației, în conformitate cu art.23 alin.(6) din Legea nr.234/2016.

43. La solicitarea BNM, Depozitarul central unic este obligat să aprobe și să prezinte BNM un plan de redresare, pentru a asigura continuitatea activității Depozitarului central unic. Termenul, forma de prezentare, cerințele minime față de conținutul planului de redresare vor fi specificate în solicitarea BNM.